

**PM 168**

**- EN STUDIE AV SERVICE- OCH EKONOMIEFFEKTER AV EN BEFOLKNINGSÖKNING**

**KUNGÄLVS  
KOMMUN**



# INNEHÅLL

1. BAKGRUND OCH UPPDRAG .....	3
2. GEOGRAFISK AVGRÄNSNING .....	7
3. BEFOLKNINGSUPPGIFTER.....	8
4. FÖRSKOLOR OCH SKOLOR INOM OMRÅDET .....	10
5. SOCIAL OMSORG .....	18
6. KULTUR OCH FRITID.....	21
7. LOKALFÖRUTSÄTTNINGAR.....	23
8. SAMMANVÄGNING OCH SLUTSATSER.....	25
BILAGA 1. BOSTADSBYGGANDE .....	28
BILAGA 2. BEFOLKNINGSPROGNOS .....	31

## BAKGRUND

### UPPDRAG

### INNEHÅLL

## BAKGRUND

Ett förslag till ny översiktsplan är nu ute på samråd. Förslaget innebär en offensiv utbyggnad av kommunen med två utbyggnadskriterier, 400 nya bostäder per år och en ökning av folkmängden med 1000 personer per år fram till år 2020. En så stor inflyttning beror på yttre faktorer som samhällsekonomi men också på en rad faktorer som vi kan påverka själva. Hit hör Kungälv's attraktivitet i förhållande till annat bostadsutbud i regionen och att de bostäder som produceras ligger i attraktiva lägen och har egenskaper i övrigt som är konkurrenskraftiga.

Det behövs nu en analys av utbyggnadsstrategin och ekonomiska konsekvenser så att vi utnyttjar de investeringar vi gjort och att vi hanterar tröskelinvesteringar på ett klokt sätt. Ett alldeles speciellt villkor är Projekt VA i kustzon. Var ska befolkningsökningen ske över tid och vilka blir konsekvenserna såväl kostnadsmässigt som intäktsmässigt är de centrala frågorna som ska balanseras med en marknadsbedömning.

+ 400 bostäder /år

+ 1000 nya invånare/år

???? Marknaden ????

Exploateringskalkyler

VA-Kustzon

## UPPDRAG OCH MÅL MED RAPPORTEN

Ansatsen är att hantera serviceorterna Kungälv-Ytterby-Kareby, Diseröd, Kode, Kärna samt Marstrand- Tjuvkil i ett system där ökning av kapaciteten i förskola-skola och socialomsorg ställs mot utbyggnadsalternativ med olika infrastrukturinvesteringar. Ambitionen är att hitta alternativa strategier som får bedömas mot varandra.

PM 168 är framtagen av en förvaltningsövergripande arbetsgrupp med representanter från sektorerna skola, samhällsbyggnad samt FM-Service. Sektorer med ansvar för idrott och fritid samt socialomsorg har beretts tillfälle att komplettera med relevant information utifrån syftet med detta PM. Arbetsgruppen har utgjorts av:

- Karin Fahleson
- Monica Wincentson
- Staffan Claesson
- Christina Hansson
- Marcis Morgensterns
- Anne-Marie Klang

PM 168 utgör även en viktig del av Projekt Grundskolans framtida organisation. I detta uppdrag ingår att utifrån beslutade politiska intentioner och villkor föreslå en framtida struktur för grundskolan i kommunen. Uppgiften har ett långsiktigt och ett kortsiktigt perspektiv. Uppdraget är en förutsättningslös utredning utifrån barnets bästa med fokus på kvalitet och hushållning i ett långsiktigt perspektiv.

PM 168 är framtagen under feb 2010 till mars 2011.



## VAD INNEHÅLLER RAPPORTEN?

PM 168 innehåller en kartläggning och en sammanställning av information med fokus på förutsättningarna för det framtida behovet av kommunal service utmed stråket 168 (Marstrand och Tjuvkil). I första hand har verksamhetslokaler för barnomsorg och grundskola analyserats utifrån pågående projekt om grundskolans framtida organisation samt den omedelbara påverkan på förskola och skola som översiktsplanens utbyggnadsförslag av bostäder medför.

### Sammanfattning Serviceorter

Målsättningen i översiktsplanen är att en serviceort på lång sikt ska ha en befolkning på 3 000 invånare för att ha underlag för ett grundutbud av service med bl a förskola/skola, livsmedelsbutik, attraktiva mötesplatser och rika möjligheter till kultur och fritid. Väl fungerande kollektivtrafik är en nödvändig förutsättning. Det ska vara möjligt att bo i en serviceort utan att ha en egen bil. På kort sikt är förutsättningen för rimlig kollektivtrafik 1 500-2 500 invånare. Funktionen för Marstrand som samland ort inom serviceortsområdet skiljer sig något jämfört med övriga serviceorter i Kungälv kommun.

### Sammanfattning bostadsutbyggnad

För att serviceorten skall växa enligt målsättningarna ovan krävs en större utbyggnad av nya bostäder. Inom Marstrands serviceortsområde finns utifrån samrådsförslag till översiktsplan samt kommunens styrdokument för bostadsförsörjning utbyggnadsmöjligheter i Marstrand/Koön, Instön och Tjuvkil. Utifrån de exploateringsnivåer som föreslås finns möjlighet att inom serviceortsområdet tillskapa ca 700-1 170 nya bostäder. Volymerna som pre-

### Service i en serviceort

I en serviceort ska förutsättningar skapas för följande när det gäller offentlig verksamhet och service:

- Förskola/skola/fritidshem
- Fritidsgård/aktivitetshus



Foto: T. Andersson/bildarkivet.se

senteras är i sig bara ett mått på vad som är möjligt och det är viktigt att vara väl medveten om att all planering tar tid och att flera områden med tiden, av olika skäl, kan bli bortprioriterade.

### Sammanfattning Scenarier

Rapporten utgår från ett i dagsläget känt, planerat och enligt översiktsplanen möjligt tillkommande bostadsbyggande, vilket redovisas i bilaga 1. Utifrån de möjliga utbyggnadsalternativ för bostäder som redovisas inom PM 168, har tre olika scenarier tagits fram, vilka ligger till grund för olika befolkningsprognoser som redovisas i bilaga 2. Prognoserna utgörs av en prognos utan bostadsbyggande (sk. noll-alternativ) samt tre utbyggnadsalternativ (låg, hög och max). Tidsperioden för prognoserna och scenarierna är mellan 2009-2025.

- Bibliotek/skolbibliotek
- Idrottshall och idrottsplats
- Seniorboende (egna lägenheter för 60+, med god tillgänglighet och gemensam service)
- Distriktssköterska
- Tandvård
- Livsmedelsbutik
- Annan kommersiell service utifrån lokala förutsättningar ex café, frisör

Däremot kan det inte i en serviceort i första hand finnas förutsättningar och underlag för:

- Övrig hälso- och sjukvård
- Äldreboende
- Sällanköpsvaror

### Sammanfattning befolkningsprognos

Utifrån scenarierna kan konstateras att befolkningen inom serviceortsområdet minskar med 23 % fram till år 2025 om inga nya bostäder byggs. Om utbyggnaden sker enligt det lägre alternativet ökar däremot befolkningen med 9 %. Utbyggnadsalternativen hög samt max innebär en befolkningstillväxt på mellan 70 - 93 %.

	2009	2015	2020	2025
0-alt	3519	3248	2962	2705
Låg	3519	3683	3765	3836
Hög	3519	4461	5209	5967
Max	3519	4726	5741	6788

## Sammanfattning skola och förskola

Mot bakgrund av den förväntade barn och elevutvecklingen har PM 168 uppmärksammat olika behovsnivåer att utöka förskolan samt olika alternativ att organisera elevernas skolgång och tillhörande skolbyggnader i framtiden. De beräkningar och antaganden som ligger till grund för att bedöma behovet av nya förskoleavdelningar och utrymmen för skolklasser redovisas under kapitlet förskolor och skolor samt i slutsatserna av scenarierna. Den stora frågan är Tjuvkils framtida roll samt brytpunkten mellan befintliga skolor eller en helt ny med annan lokalisering.

## Sammanfattning social omsorg

PM 168 innehåller konstateranden om det befintliga och förväntade servicebehovet inom äldreomsorgen samt behovet för personer med funktionshinder. Inom stråket 168:s sker t.ex. en ökning av antalet äldre i åldern 65-år och äldre från dagens 665 till ca 1100 personer år 2025 (+45 % - 75 %). Ökningen skiljer sig mellan scenarierna. Mer information återfinns under kap. social omsorg samt i slutsatserna av scenarierna.

## Sammanfattning kultur och fritid

Utifrån prognosen om en befolkningsökning på upp till + 30 % har frågan ställs om förväntade effekter vid en kraftigare befolkningsutveckling på drygt 30 %. I slutsatserna konstateras att behovet av att utveckla tillgängligheten till flertalet befintliga naturreservat längs väg 168. Likaså konstateras ett ökat behov av näridrottsplatser i anslutning till skolorna eller andra mötesplatser (uppmuntra till spontanidrott i olika former) . Ridverksamheten är ytterligare ett område som bedöms expandera.

## Sammanfattning lokalperspektiv

I anslutning till att befolkningen utmed stråket "168" växer har framtida samordningsvinster mellan verksamheterna uppmärksammat, i första hand för förskolan och skolan samt lokaler för kultur och fritid. (se sammanfattning av scenarierna). Ansatsen att utveckla stråket med omnejd kräver en långsiktig och flexibel planering och i det sammanhanget utgör scenarierna viktiga utgångspunkter för det framtida lokalbehovet. Likaså utgör analyser och samordning med Kärna ett viktigt inslag i en långsiktig och strategisk lokalresursplanering. Mer information om samordning av lokalresurser återfinns i kapitel 7 om lokalrevision samt i sammanfattningen av scenarierna.

## Sammanfattning utbyggnadskostnader

Utbyggnad av service och infrastruktur hänger ihop. Vad som bygger på vad och vilken tidsaspekt som olika investeringar har är inte möjligt att fullt ut redovisa i detta PM. Klart är dock att brytpunkten för en nya skolor medför omfattande konsekvenser.

- Utbyggda gång- och cykelvägar.
- Tjuvkils framtida roll
- VA-investeringar
- Utbyggnad, ombyggnad väg 168
- Nya centrumfunktioner
- Näridrottsplatser

## Slutsats och utblick.

Översiktsplanens utbyggnadsförslag påverkar befolkningstillväxten. Om den föreslagna utvecklingen genomförs kan befolkningen öka väsentligt från dagens 3500 invånare och nästan dubblas. Folkmängden beräknas i så fall att öka med allt från 20-200 personer per år fram till år 2025. Merparten av bostäderna föreslås att byggas i Tjuvkil-Marstrand/Koön. Stråket täcker redan idag målsättningen om en serviceort på ca 3000 invånare men ingen enskild ort har så stor befolkning. I utblicken väntas Tjuvkil få en ny roll och ortens servicefunktion behöver utredas och planeras t.ex. genom strategiska markförvärv etc.

Kontinuerlig inflyttning och utbyggnad av nya bostäder måste följas av en konkurrenskraftig service. Att planera för en god service och effektiv resursanvändning kräver en samordnad översikt och flexibla utbyggnadsmöjligheter inom stråket PM 168 ger indikationer på samordningsbehov och framtida kostnader som kommunen kan förvänta sig när man väljer att bygga ut enligt förslaget till översiktsplan. PM 168 kan därmed fungera som ett planeringsunderlag i det fortsatta arbetet med att utveckla stråket och vidare kopplingar mot t.ex. Kärna.

Intressanta områden som uppmärksammat inför fortsatta analyser handlar bl.a. om skolans framtid och organisation samt olika bärkraftighetsstrategier - vad är marknadskrafternas vilja att bygga alla bostäder som planeras? Vad gör stråket attraktivt? Dessa och likande frågor blir viktiga när utbyggnadskonsekvenser för stråket skall ses i förhållande till utbyggnad i andra områden i kommunen.

## Sammanfattning "scenarie låg"

Om *hälften* av all "möjlig" bostadsutbyggnad genomförs (470 lgh) med en genomsnittlig exploateringsnivå kommer serviceområdet utmed väg 168 att växa med minst 20 personer per år.

Mätbara effekter av "scenarie låg" åskådliggörs i tabellen nedan:

Befolkningsökning	+ 9 %	
Förskola	+ 6 avd	1200 m2
Skola F-6	+ 2 klasser	-
Skola F-9	+ 3 klasser	-
Social omsorg	Flexibla lokaler viktigt - planering ej områdesspecifik	
Idrott/kultur	Utveckla tillgängligheten till befintliga naturreservat och mötesplatser för idrott och kultur.	

Föreslagen utbyggnad av nya bostäder är lokaliserad i attraktiva kustområden och möjligheten att utveckla stråket utmed väg 168 är god. Att samordna funktioner och service inom stråket innebär dock ett nytt sätt att tänka och organisera olika verksamheter. Detta PM uppmärksammar vikten av att i tid planera för Tjuvkils ökade behov av service. Inom scenarie "låg" är det främst behovet av förskola som behöver åtgärdas. Orterna Marstrand, Tjuvkil samt Hålda har olika roller och funktion med behovet av god kollektivtrafik samt pendelparkeringar är gemensamt för hela stråket. Scenarie låg medför inga direkta tröskelinvesteringar. En ny skolorganisation medför dock behov av utbyggd eller ny skola, vilket medför konsekvenser.

## Sammanfattning "scenarie hög"

Om *all* "möjlig" bostadsutbyggnad genomförs (940lgh) med en genomsnittlig exploateringsnivå kommer serviceområdet utmed väg 168 att växa med minst 160 personer per år.

Mätbara effekter av "scenarie hög" åskådliggörs i tabellen nedan:

Befolkningsökning	+ 70 %	
Förskola	+ 16 avd	2400 m2
Skola F-6	+ 14 klasser	Ny skola
Skola F-9	+ 17 klasser	Ny skola
Social omsorg	Flexibla lokaler viktigt - planering ej områdesspecifik	
Idrott/kultur	Utveckla tillgängligheten till befintliga naturreservat och mötesplatser för idrott och kultur. Behov av fler näridrottsplatser i anslutning till skolor.	

Scenarie "hög" och "max" innebär stora konsekvenser för förskolan och skolan. Den höga utvecklingstakten kan dessutom påskynda generationsväxlingar. Att samordna funktioner och service inom stråket innebär ett nytt sätt att tänka och organisera olika verksamheter. Detta PM innehåller inga konkreta slutsatser annat än vikten av att i god tid analysera och planera för Tjuvkils roll som växande ort med ökat behov av lokal service. Utifrån scenarie "hög" och "max" bör kommunen aktivt utnyttja möjligheten att utreda Tjuvkils framtida roll för skolan liksom samordningen med Kärna etc.

## Sammanfattning "scenarie max"

Om *all* "möjlig" bostadsutbyggnad genomförs (1170 lgh) med en *mycket hög* exploateringsnivå kommer serviceområdet utmed väg 168 att växa med minst 215 personer per år.

Mätbara effekter av "scenarie max" åskådliggörs i tabellen nedan:

Befolkningsökning	+ 93 %	
Förskola	+ 20 avd	4000 m2
Skola F-6	+ 17 klasser	Ny skola
Skola F-9	+ 22 klasser	Ny skola
Social omsorg	Flexibla lokaler viktigt - planering ej områdesspecifik	
Idrott/kultur	Utveckla tillgängligheten till befintliga naturreservat och mötesplatser för idrott och kultur. Behov av fler näridrottsplatser i anslutning till skolor.	

Viktiga frågor är hur befintliga skolor på bästa sätt kan utnyttjas och om ny skola skall byggas - vilket läge är i så fall mest strategiskt? Orterna Marstrand, Tjuvkil samt Hålda har olika roller och funktion med behovet av god kollektivtrafik samt pendelparkeringar är gemensamt för hela stråket. Den höga utbyggnadstakten innebär en omfattande förändring för orterna utmed stråket och behovet av idrott, kultur och fritidslokaler ökar. och kräver resurser (ekonomi och planering) samt att stråket prioriteras på bekostnad av andra utvecklingsområden i kommunen.

## 2. GEOGRAFISK AVGRÄNSNING

### SERVICEORTEN FÖRSAMLINGEN

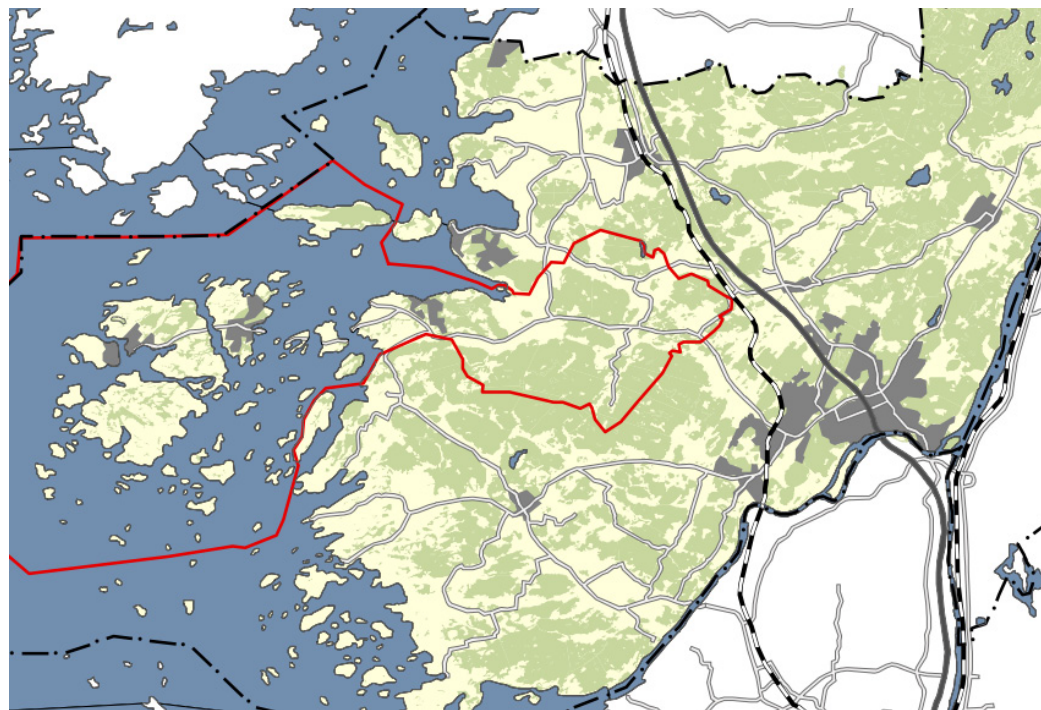
### GEOGRAFISK AVGRÄNSNING

#### Upptagningsområde för område "168"

I Kungälv's kommun finns fyra serviceorter. I närheten av serviceorterna finns grannbyar som fungerar som stödorter för att skapa ett bättre underlag. Serviceorterna med grannbyar är:

- Kode med grannbyarna Aröd och Rörtången/Ödsmålsmosse
- Marstrand med grannbyarna Instön och Tjuvkil
- Kärna med grannbyarna Kovikshamn och Vedhall
- Diseröd

Upptagningsområdet för serviceorten Marstrand har ingen geografiskt definierad gräns men sammanfaller med väg 168 - viket innebär församlingsgränsen för Marstrand församling, del av Lycke (Tjuvkil + Klåverön) samt Håлта församling. (se kartan nedan)



Karta: Marstrand serviceortsområde

## FAKTA OM BEFOLKNINGEN BEFOLKNINGSPROGNOS

### FAKTA OM BEFOLKNINGEN

#### Marstrand och Instön

Marstrand är en av kommunens serviceorter med ca 1 438 invånare (2008). En ökning med 220 invånare har skett under de senaste 20 åren. Den ålderskategori som dominerar är gruppen invånare mellan 45-64 år gamla.

På Instön har befolkningen under perioden 1990-2000 ökat med 69 personer, från 35 till 104 personer. En stabil ökning har skett i åldersgrupperna mellan 25-84 år.

#### Tjuvkil

Tjuvkil har ca 675 invånare (2008). Befolkningen har vuxit i alla åldersgrupper under de senaste 20 åren, den totala ökningen är 256 personer.

#### Boende utmed "168"

Inom serviceortsområdet bor drygt 3 500 invånare, vilket motsvarar ca 9 % av Kungälv's kommuns befolkning. Utmed väg 168 finns ca 700 arbetsplatser. Inpendlingen är ca 385 personer, antalet utpendlare är ca 1500 personer vilket innebär ett negativt pendlingsnetto på ca - 1100 personer. Andelen som bor och arbetar inom församlingen är låg, endast 12 % förutom Marstrand, där hela 30 % bor och arbetar.

Utmed serviceortsområdet (168) finns ca 1375 bostäder, varav drygt 1000 småhus och 375 lgh i flerbostadshus. Merparten av flerbostadshusen finns i Marstrand. Antalet bostäder utslaget på antal personer inom serviceortsområdet innebär en genomsnittlig hushållstorlek på 2,6 personer per bostad.

Ålder	1990	2000	2008	Åldersgrp i %
0-5	81	91	72	9%
6-15	122	172	139	11%
16-24	142	100	141	8%
25-44	300	325	284	26%
45-64	321	480	543	30%
65-84	257	248	306	15%
85-	20	32	43	1%
<b>Summa</b>	<b>1 243</b>	<b>1 458</b>	<b>1 532</b>	<b>100%</b>

Tabell: Befolkning Marstrand och Instön

Ålder	1990	2000	2008	Åldersgrp i %
0-5	40	44	62	9%
6-15	44	73	71	11%
16-24	38	37	57	8%
25-44	118	164	177	26%
45-64	114	179	202	30%
65-84	64	78	102	15%
85-	1	4	4	1%
<b>Summa</b>	<b>419</b>	<b>579</b>	<b>675</b>	<b>100%</b>

Tabell: Befolkning Tjuvkil



## BEFOLKNINGSPROGNOS

### Allmänt om prognoser

Befolkningsutveckling och befolkningssammansättning har betydelse för lokalisering och dimensionering av olika kommunala verksamheter t.ex. bostäder, skolor, barnomsorg, äldreomsorg och fritidsanläggningar. Prognoser är till sin natur osäkra och det finns alltid felmarginaler. Användare av befolkningsprognoser bör vara medvetna om att osäkerheten ökar ju längre fram i tiden prognosen sträcker sig. Kommunens befolkningstillväxt påverkas bl.a. av fruktsamhet, omflyttning och bostadsbyggande. Dessa faktorer påverkas i sin tur av bl.a. konjunkturer, ränteläge, rörlighet (infrastruktur) och storlek på arbetsmarknaden m.m.

“Prognoser skall alltid användas med viss försiktighet i planeringen.”

### Förslag till scenarier för prognoser

Översiktsplanen föreslår möjligheter för en omfattande bostadsutbyggnad i kommunens serviceorter. I syfte att analysera serviceorternas framtida utveckling behövs därför ett material som kan utgöra underlag för olika scenarier. Utgångsläget är att vi använder oss av:

#### Låg-alternativprognos

Hälften av föreslagen exploatering genomförs i jämn takt över hela perioden fram till år 2025. Exploateringsnivån är ett genomsnittligt värde mellan ett lågt och högt markutnyttjande. Bostadstillskott 2010-2025 = 470. Per år = 29.

#### Hög-alternativprognos

All föreslagen exploatering genomförs i jämn takt över hela 10-årsperioden. Exploateringsnivån är ett genomsnittligt värde mellan ett lågt och högt markutnyttjande. Bostadstillskott 2010-2025 = 940. Per år = 59.

#### Max-alternativprognos

All föreslagen exploatering genomförs i jämn takt över hela 10-årsperioden. Exploateringsnivån är ett maxalternativ av ett högt markutnyttjande. Bostadstillskott 2010-2025 = 1168. Per år = 73.

### Basfakta från prognoserna

- Om inga nya bostäder tillkommer inom serviceorten så minskar befolkningen med 23 % till år 2025.
- Vid ett ”låg” bostadsbyggande sker en ökning med ca 9 % fram till år 2025.
- Om alla föreslagna ytor byggs ut enligt alternativ ”hög” sker en ökning med 70 % fram till år 2025.
- Om ”max-alternativet” genomförs ökar befolkningen med 93 % fram till år 2025.
- Befolkningsutvecklingen för de olika scenarierna framgår i tabellerna nedan. Detaljerad information återfinns i bilaga 2.

		2009	2015	2020	2025
1-5 år	Låg	222	204	217	228
	Hög	222	308	405	450
	Max	222	339	455	524
6-15 år	Låg	355	416	431	436
	Hög	355	477	604	787
	Max	355	490	666	905
16-18 år	Låg	150	117	124	134
	Hög	150	133	148	174
	Max	150	136	157	194
19-24 år	Låg	196	238	223	236
	Hög	196	313	329	356
	Max	196	344	365	401
25-44 år	Låg	768	737	743	784
	Hög	768	1111	1378	1578
	Max	768	1225	1583	1821
45-64 år	Låg	1133	1015	1017	962
	Hög	1133	1072	1189	1339
	Max	1133	1103	1293	1571
65 år -	Låg	665	918	969	1013
	Hög	665	985	1080	1201
	Max	665	1021	1136	1276
Totalt	Låg	3519	3683	3765	3836
	Hög	3519	4461	5209	5967
	Max	3519	4726	5741	6788

## SKOLUPPTAGNINGSMRÅDE ELEVERNAS SKOLGÅNG SKOLOR INOM OMRÅDET FÖRSKOLOR INOM OMRÅDET ANALYS LOKALBEHOV

### ”SKOLUPPTAGNINGSMRÅDE 168” FRÅN VÄSTER MOT ÖSTER UTEFTER VÄG 168:

Grundskole- och förskoleverksamheten är uppdelad i nio upptagningsområden som sammanfaller med ett eller flera av kommunens statistikområden. Skolupptagningsområdena i kommunen baseras till större delen på äldre församlingsgränser. När det gäller gränser mellan upptagningsområden är det väsentligt att dessa är så naturliga som möjligt och samtidigt inte går mellan två närliggande hus.

Upptagningsområde består av Marstrandsön, Koön, Klåverön, Instön, Nordön och Skræddarön. Denna del av området har en tydlig och klar avgränsning. På fastlandet ingår först Tjuvkil i området. Detta område har en relativt naturlig gräns mot Kärna skolas upptagningsområde. Tjuvkil ingår idag i Kärnas upptagningsområde. I övrigt består ”skolupptagningsområde 168” av Håltas skolas nuvarande område. Detta område följer nästan helt den gamla församlingsgränsen. Enda undantaget är Kulperödssområdet som inte ligger inom församlingsgränsen men där eleverna går till Håltas skola.

#### Gräns mot norr

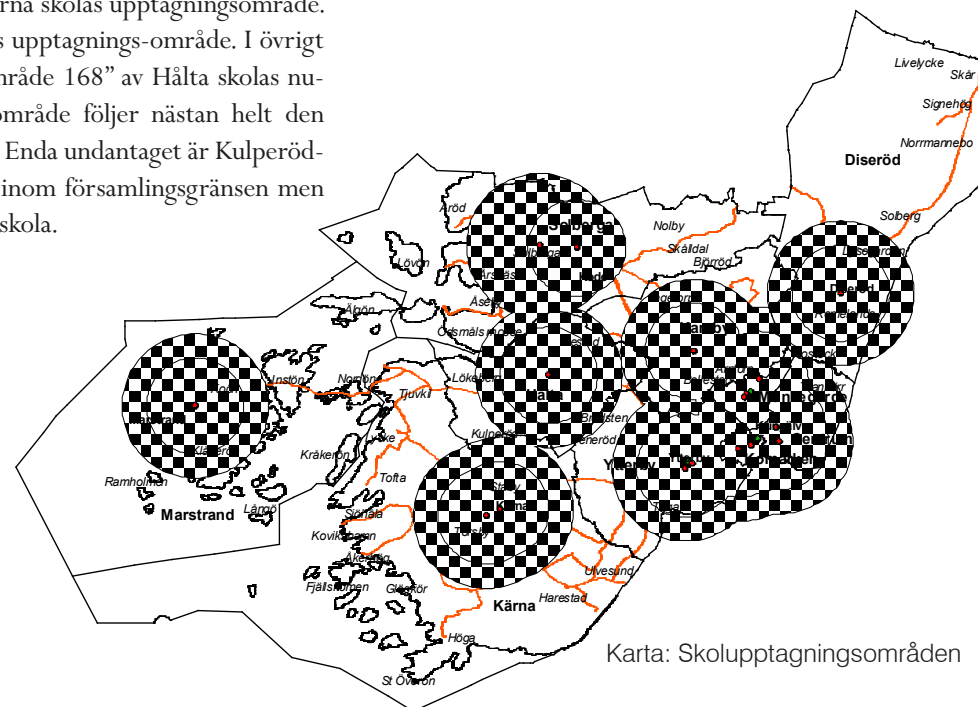
Mot norr avgränsas Håltas skolas upptagningsområde av Solberga skolenhet. När det gäller gränsen mot Solberga är den inte helt tydlig. Här finns elever för vilka det är lika naturligt att tillhöra Håltas skolenhet som Solberga skolenhet. Det finns också elever som bor i den ena enhetens område men valt att gå i skolan i det andra området.

#### Gräns mot öster

Mot öster gränsar området mot Kareby skolas upptagningsområde. Här finns i stort sett en naturlig gräns.

#### Gräns mot söder

Mot söder gränsar Håltas upptagningsområde mot Kärna skolas och mot Kastellegårdsskolans områden. Gränsen är här, med ett par undantag, i stort sett tydlig och naturlig.



## FAKTA OM ELEVERNAS SKOLGÅNG

Verksamheten för åldersgruppen 1- 12 år är uppdelad i förskoleenheter (1-5 år) och grundskoleenheter (F-6) inom varje serviceort. Varje grundskoleenhet är geografiskt kopplad till en av kommunens tre 7-9-skolor. Marstrands skola, Håltas skola, Marstrands förskola, Håltas förskola ingår i Ytterbyskolans enhetsområde.

0 % av eleverna inom upptagningsområdet går i fristående skola.

Inom upptagningsområdet finns ingen enskild verksamhet.

- F-6 = Elever i åldern 6-12 år.
- F-9 = Elever i åldern 6-15 år
- F = Förskoleklass (6 år)



## Fakta om tillgång till förskoleplats

Förskola skall enligt skollagen erbjudas i närområdet med hänsyn tagen även till föräldrarnas önskemål. Det är inte möjligt för kommunen att klara detta i alla områden eller vid varje tillfälle under året. I tillämpningsföreskrifterna för barnomsorg anges därför att för att garanteras plats inom de 3-4 månader kommunen är skyldig, måste föräldrarna anmäla barnet till ett större geografiskt område än närområdet.

## Skolpeng

Skolenheterna får en elevpeng efter det faktiska elevantalet och bestämmer själva över såväl antal klasser i grundskolan som antal barn och grupper inom skolbarnomsorgen. Det finns inga centrala beslut över hur stora klasserna skall vara eller om undervisningen skall organiseras åldersblandat eller åldershomogent i grundskolan. Storleken på barnomsorgsgrupperna varierar mellan skolorna.

## Skolbarnomsorg

Skolbarnomsorgen i Kungälv är uppdelad i två verksamheter, fritidshem och fritidsklubb. För elever i förskoleklass och för elever i årskurs 1 till 2 finns fritidshem och för elever i årskurs 3 till 6 finns fritidsklubb. Andelen barn som går på fritidshem är 92% inom åldersgruppen. Motsvarande andel för fritidsklubb är 39%. Förskoleklass och fritidshem är lokal- och verksamhetsintegrerade. Med detta menas att personalen ansvarar gemensamt för de båda verksamheterna och att den bedrivs i samma lokaler. Skolenheternas lokaler används gemensamt. Matsalen används för frukost, lunch och mellanmål. Idrottssal används till rörelse och spel. Specialsalar för t.ex. slöjd och musik kan användas för skapande aktiviteter.



Karta Skola och förskola utmed väg 168

## SKOLOR INOM OMRÅDET

### Hålda skola åk F-6.

Hålda skola ligger i landsbygdsområde vid Hålda kyrka, ca 10 km väster om Kungälv's tätort. Hålda skola ligger vackert belägen på en kulle omgiven av hagar och lövskog. Även om skolan är 130 år gammal så är den idag en modern och funktionell enhet där skolgården är härlig miljö för lek och lärande.

#### Befintlig kapacitet:

Åk F-6: 7 klasser

Antal elever: 175

Vid skolan finns fritidshem för de elever som är i behov av skolbarnsomsorg.

#### Befintlig verksamhet:

Åk F-6: 7 klasser

Antal elever: 137

Vid skolan finns fritidshem med 47 elever och fritidsklubb med 48 elever.

#### Bedömning:

Utrymme finns för fler elever i åk F-6.



Bild: Hålda skola

### Marstrands skola åk F-6.

Den nuvarande skolbyggnaden är från 1886 och fick en ny tillbyggnad 1999. Skolan ligger på Marstrandsön, nära kajen och kyrkan och har en vidunderlig utsikt över havet och klipporna på Klöverön.

#### Befintlig kapacitet:

Åk F-6: 4-5 klasser

Antal elever: 125

Vid skolan finns fritidshem för de elever som är i behov av skolbarnsomsorg.

#### Befintlig verksamhet:

Åk F-6: 3 klasser

Antal elever: 90

Vid skolan finns fritidshem med 25 elever och fritidsklubb med 20 elever.

#### Bedömning:

Utrymme finns för fler elever i åk F-6.



Bild: Marstrand skola



## FÖRSKOLOR INOM OMRÅDET

I området finns två kommunala förskolor med sammanlagt 5 avdelningar med ca 19 barn per avdelning, totalt 95 platser. Vårterminen 2011 startar ytterligare en avdelning med 19 barn vid Håлта förskola.

- Marstrands förskola           3 avdelningar
- Håлта förskola                2 avdelningar

Det finns för närvarande inga enskilda förskolor inom upptagningsområde utmed väg 168.

Det finns även dagbarnvårdare inom området.



Bild Marstrands förskola



Bild Håлта förskola

## LOKALREVISION FÖR FÖRSKOLA & SKOLA

I kommunens lokalrevisionen används genomgående begreppet bruksarea, som i princip motsvarar arean mellan ytterväggarnas insidor per våningsplan. Den genomsnittliga lokalanvändningen uppgick år 2007 till 17 kvadratmeter per elev i kommunens grundskolor och 11 kvadratmeter per barn i kommunens förskolor.

Lokalbehoven har beräknats med hjälp av befolkning-utvecklingen per upptagningsområde, riktvärden för den genomsnittliga lokalanvändningen

- 12 kvm per elev i grundskolan
- 10 kvm per barn i förskolan

samt antaganden om framtida efterfrågan på barnomsorg och avgångar till friskolor och enskilda förskolor.

I kommunens lokalrevision föreslås att kommunen har som mål att komma ned till en genomsnittlig lokalanvändning på 12 kvadratmeter bruksarea per elev. Detta värde kan däremot inte ses som målvärde för enskilda skolor eftersom lokalernas utformning och verksamhetens arbetsformer kan innebära att den optimala lokalanvändningen i enskilda byggnader kan vara både högre och lägre.

I kommunens lokalrevision föreslås åtgärder för att minska den totala lokalanvändningen genom att samordna planeringsarbetet för ökad lokaleffektivitet. Likaså belyses beslut om inriktning i övergripande policyfrågor.

Exempel på åtgärder för att effektivisera lokalanvändningen:

- Ändra övergången mellan lägre och högre skolår
- Avveckla förskolor med en eller två avdelningar
- Se över kostnaderna för tillsyn och skötsel
- Fortsatta förstudier

### Resultat lokalredovisning förskola och skola 2009

Lokalfördelning schablon -10 m2 barn i förskolan och 12 m2 per elev i grundskolan

Nyproduktionskostnad för en ny förskoleavdelning är mellan 3 - 4 miljoner kr, eller ca 15,0 tkr - 20,0 tkr per m2.

Nyproduktionskostnad vid tillbyggnad av skolor vid är mellan 15,0 tkr - 25 ,0 tkr per m2.

Vid nyproduktion av skolenhet blir ytan och priset annorlunda pga rådande villkor för markanläggning och nybyggnation. Skolan ska vara komplett med klassrum, matsal, gymnastiksal, förråd, skolledning, elevvård, skolgård samt p-platser.

”Den samlade bedömningen för kommunen är att arean per elev ligger på en hög nivå och att det finns utrymmer för effektiviseringar. När det gäller förskolor är bedömningen att lokalanvändningen ligger på en normal nivå.”

”Arbetet med lokalrevisionen visar på ett stort behov av en samordning av Sektor Skolas verksamhetsplanering med FM Service planering av lokalförsörjningen. Det finns också ett stort behov av en samordning med kommunens fysiska planering, upprättande av befolkningsprognoser, o s v. Förslaget är att planeringsarbetet samordnas så att planer och planeringsunderlag kan samnyttjas och ligga till grund för den gemensamma lokalresursplan som är ett av målen för utvecklingen av kommunens FM-resursplanering.”

### Utdrag från Kungälv kommun lokalrevision

## FÖRSKOLA

### Beräkning av platsbehov

Bedömningen av lokalbehovet baseras på befolkningsprognoserna för Marstrand serviceort samt boende utmed väg 168, med startbefolkning från år 2009 och slutår 2025, samt att 85-90 procent av 1-5-åringarna antas ha behov av barnomsorg. Procentsatserna har bestämts i samråd med sektor skola.

Prognos för samtliga 1-5 åringar				
Ålder	2009	2015	2020	2025
0-alt	222	169	145	123
Låg	222	204	217	228
Hög	222	308	405	450
Max	222	336	455	524

Befolkningsprognoserna visar att det endast är alternativ hög och max som innebär en ökning av antalet 1-5 åringar. Alternativ låg innebär i princip ett oförändrat antal 1-5 åringar år 2025. Ökningen i alternativ hög och max är däremot mycket hög, upp till 230-300 barn under åren 2009-2025, vilket motsvarar 100-130 %.

Ökningen tyder på att det behövs en viss nivå på bostadsbyggandet för att upprätthålla nuvarande nivåer och fylla dagens lokaler men om bostadsbyggandet passerar denna nivå så kommer ökningen av förskolebarn att ske mycket snabbt.

Tabell: Siffran under respektive år anger det totala utbyggnadsbehovet ▶

### Behovsanalys

Efterfrågan på kommunal barnomsorg utgår från att 85-90 procent av 1-5-åringarna antas ha behov av barnomsorg. Antalet barn att planera behovet för framgår av tabellen nedan.

Behovsprognos för 1-5 åringar				
Ålder	2009	2015	2020	2025
0-alt	-	152	130	111
Låg	-	184	195	205
Hög	-	277	365	405
Max	-	302	410	472

### Utbyggnadsbehov av förskolan

Utifrån kommunens inriktningsbeslut utgår analysen från att storleken på kommunens förskoleavdelningar är 19 barn. Om avgångar till familjedaghem och enskilda förskolor inte förändras kommer det att behövas ett tillskott på platser under hela perioden. Tabellen nedan redovisar utbyggnadsbehovet av avdelningar inom serviceortens geografiska upptagningsområde. Utgångsläget är att det finns 5 avdelningar och behovet kommer successivt att öka. År 2025 kräver en ökning på mellan X-X avdelningar.

Utbyggnadsbehov - nya förskoleavdelningar				
	2009	2015	2020	2025
0-alt	-	3	2	1
Låg	-	5	5	6
Hög	-	10	14	16
Max	-	11	17	20

### Arbetsgruppen har konstaterat:

- Arbetsgruppen bedömer att det är lämpligt att utgå från att befolkningstillväxten i ett längre perspektiv följer en utveckling någonstans mellan alternativ låg och hög.

- Arbetsgruppen bedömer att planeringsberedskapen bör inriktas på att planera för en utbyggnad av mellan 6-16 avdelningar inom serviceortens upptagningsområde.

- Om en omfattande utbyggnad av bostäder i Marstrand, Koön, Tjuvkil påbörjas enligt alternativ max bör det finnas en beredskap och flexibilitet för utbyggnad av upp till 20 nya avd.

- Investeringskostnaden för en utbyggnad av 6-16-20 nya avdelningar är 24-64-80 miljoner kr.

- Utbyggnad förutsätts ske som helt nya enheter på ny plats.

- Arbetsgruppen bedömer att Tjuvkil behöver en ny förskola i framtiden. Övriga platser för lokalisering av nya förskoleenheter utmed väg 168 behöver utredas mer noggrant utifrån en värdering av stråkets framtida funktion.

Driftskostnader är inte inräknade i analysen av scenarierna.

## SKOLAN

Bedömningen av lokalbehovet baseras på på befolkningssprognoserna för Marstrand serviceort samt boende utmed väg 168, med startbefolkning från år 2009 och slutår 2025. Indelningen nedan utgår från befintlig skolorganisation med skola i Marstrand och Hålda för elever i åldern 6-12 år. Antal elever som går i friskola är för närvarande så lågt att de inte räknas av i analysen av lokalbehov för skolår 6-12 år.

Prognos för 6-12 åringar				
Ålder	2009	2015	2020	2025
0-alt	250	279	247	214
Låg	250	304	299	307
Hög	250	348	449	594
Max	250	361	504	682

Prognoserna för alternativ låg innebär en mindre ökning av antalet elever. Prognoserna för alternativ hög resp. max innebär däremot att antalet 6-12 åringar ökar med 340-430 elever (130 % - 170 %). Ökningen tyder på att det behövs en viss nivå på bostadsbyggandet för att upprätthålla nuvarande nivåer och i mindre utsträckning fylla på dagens lokaler men om bostadsbyggandet passerar denna nivå så kommer ökningen av skolelever att ske mycket snabbt.

## Lokalbehov skolår F-6

Utifrån att Marstrands och Håltas skolupptagningsområde bibehåller organisationsformen med skola för elever i åldern 6-12 år så sker följande förändringar utifrån nuvarande klasser enligt tabellen nedan (utan hänsyn till avgångar till friskolor): Utgångsläget är att det finns 10 klasser.

Antal klasser F-6				
Ålder	2009	2015	2020	2025
0-alt	10	+1	0	-2
Låg	10	+2	+2	+2
Hög	10	+4	+8	+14
Max	10	+4	+10	+17

### Vad innebär alternativ låg?

I alternativ låg har antalet elever ökat något till år 2025 och det innebär att alternativet inte föranleder något utbyggnadsbehov av Marstrands eller Hålda skola.

### Vad innebär alternativ hög?

Alternativ hög innebär en ökning med upp till 14 tillkommande klasser. Utbyggnaden sker som helt ny skolenhet på ny plats eller samordnas med Kärna?

### Vad innebär alternativ max?

Alternativ max innebär en ökning med upp till 17 tillkommande klasser. Utbyggnaden sker som helt ny skolenhet på ny plats eller samordnas med Kärna?

### Arbetsgruppen har konstaterat:

- Jämfört med dagens 10 klasser kräver alternativ "låg" totalt sett ingen utbyggnad. Det kan däremot under delar av perioden finnas behov av ett klassrum extra.

- Utifrån elevprognoserna för alternativ "hög" och "max" konstaterar arbetsgruppen att den långsiktiga planeringsberedskapen för en fortsatt F-6 skola i Marstrand och Hålda bör ses över i grunden. En elevökning på 130-170 % (14-17 tillkommande klasser) indikerar ett behov av att tänka nytt och utanför traditionella indelnings- och upptagningsområden. Det innebär bland annat att kommunen aktivt bör utnyttja möjligheten att utreda Tjuvkils framtida roll liksom samordningen med Kärna etc. Viktiga frågor är hur befintliga skolor på bästa sätt kan utnyttjas och om ny skola skall byggas - vilket läge är i så fall mest strategiskt?

- Driftskostnader är inte inräknade i analysen av scenarierna.



## F-9 organisation

Utifrån att Marstrands och Håltas skolupptagningsområde förändrar organisationsformen till en skola för elever i åldern 6-15 år (sk. F-9 skola) så sker följande förändringar utifrån ett omräknat nulägestal för klasser enligt tabellen nedan: Antal elever som går i friskola är för närvarande så lågt att de inte räknas av i analysen av lokalbehov för skolår 6-15 år.

### Prognos för 6-15 åringar

Ålder	2009	2015	2020	2025
0-alt	355	375	361	320
Låg	355	416	431	436
Hög	355	477	604	787
Max	355	490	666	905

Prognoserna för alternativ låg innebär en ökning med ca 80 elever. Prognoserna för alternativ hög resp. max innebär däremot innebär att antalet 6-15 åringar ökar med 430-550 elever (120 % - 155 %). Utgångsläget är att förutsättningarna inte är lämpliga för en sammanhållen F-9 skola. Den snabba ökningstakten för alternativ hög och max innebär dock att förutsättningarna för en resurseffektiv F-9 skola kan uppfyllas inom en snar framtid.

Antalet elever för att resurseffektivt driva en F-9 skola bör minst ligga på ca 450-500 elever. Möjligheterna att i närtid planera för en F-9 skola är därmed realistiskt.

## Lokalbehov F-9

### Antal klasser F-9 (omräknat \*)

Ålder	2009	2015	2020	2025
0-alt	14 (10+4)	1	0	-1
Låg	14 (10+4)	+2	+3	+3
Hög	14 (10+4)	+5	+10	+17
Max	14 (10+4)	+5	+12	+22

\* Tabellen visar ett omräknat antal klasser. 10 klasser inom Marstrands och Håltas skolenhet F-6 och ca 4 klasser som idag är åk 7-9 i Ytterbyskolan.

### Vad innebär alternativ låg?

Nuläget kräver omgående lokaler för ca 3 tillkommande klasser. Därefter ökar behovet något. Totalt behövs utrymme för 17 klasser. Alternativet utlöser behov av ny skola och skolfastighet.

### Vad innebär alternativ hög?

Nuläget kräver omgående lokaler för ca 5 tillkommande klasser. Därefter ökar behovet stort. Totalt behövs utrymme för 31 klasser. Alternativet utlöser behov av ny skola och skolfastighet.

### Vad innebär alternativ max?

Nuläget kräver omgående lokaler för ca 5 tillkommande klasser. Därefter ökar behovet stort. Totalt behövs utrymme för 36 klasser. Alternativet utlöser behov av ny skola och skolfastighet.

### Arbetsgruppen har konstaterat:

- Om organisationsformen ändras till en sammanhållen F-9 skola för Marstrands och Håltas skolupptagningsområde finns i nuläget inte tillräckligt med elever för en resurseffektiv skolorganisation. Det kan dock förändras snabbt om föreslaget bostadsbyggande inom området påbörjas.

- Ändrad skolorganisation kräver omgående lokaler för ca 4 tillkommande klasser. Eleverna går idag i Ytterbyskolan. Eftersom upptagningsområdet utmed väg 168 utgörs av två mindre skolor är det inte möjligt tillskapa en resurseffektiv F-9 skola utan av lägga ned en av dem.

- I alternativ hög och max krävs utrymme för totalt 31-36 klasser vilket kräver ett större utrymme.

- En slutsats är att en F-9 skola kräver en NY SKOLA och troligen ett nytt LÄGE oavsett vilket scenario som utbyggnadsplaneringen inriktas mot.

- Utbyggnadskostnader kan antas variera beroende på lokalisering samt i övrigt val av olika trafiktekniska lösningar i anslutning till skolan.

- Behovet av fritidsgårdsverksamhet kommer att öka i takt med en ökad bostadsutbyggnad utmed väg 168.

### SOCIAL OMSORG

#### Äldreomsorg - nuläge

Kommunens boenden för äldre omfattar åtta äldreboenden och två servicehus. På äldreboendena erbjuds heldygnsoomsorg för personer över 65 år som inte längre kan bo kvar hemma med stöd av hemvården. Platserna fördelas efter ansökan och behovsprövning av kommunens biståndshandläggare. På äldreboendena finns personalbemanning dygnet runt och hemsjukvård ingår. Enligt Vård och äldreomsorgen är alla platser fyllda. I juni 2010 fanns en kö på 42 personer räknade från dag ett i kön.

Den politiska inriktningen har under många år varit att trygga möjligheten att bo kvar i den egna bostaden så länge som möjligt med olika stödinsatser. Det har medfört att allt fler människor är äldre och sjukare när de flyttar till ett äldreboende. Fram till år 2020 beräknas det totala behovet av platser i anpassade boenden för äldre öka från ca 400 till ca 450-500 platser.

#### *Sörgården servicehus*

Inom Marstrands servicesortsområde finns Sörgårdens servicehus, som ligger på Marstrandsön. Servicehuset inrymmer 15 lägenheter i ett vanligt bostadshus. Förutom lägenheterna finns kontor, personalrum, aktivitetslokaler, dagcentral, tillagningskök och matsal för de boende.

#### *Om kommundelarnas betydelse*

Kommundelarnas betydelse är mindre viktig inom äldreomsorgen. Ansökan av en biståndsbedömd plats vid ett vård och omsorgsboende bedöms och prioriteras efter behov inom hela kommunen, vilket innebär att repektive kommundel inte har något huvudansvar för behovs-



Bild: Sörgårdens servicehus

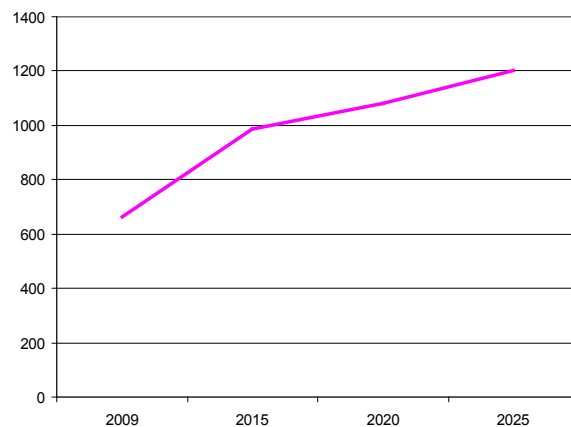
provat boende. Samtidigt som möjligheten skall finnas att bo kvar i den egna kommundelen visar ansökningarna att allt fler söker lägenheter centralt där närheten till service i form av kommunikationer, kultur och affärer finns.

#### Äldreomsorgen i framtiden

Den demografiska utvecklingen i Kungälv kommun för Vård och Omsorg kommer att innebära en befolkningssammansättning med allt högre medelålder. Antalet 65 år och äldre i Kungälv kommun kommer att öka med drygt 30 % till år 2019 och antalet 80 år och äldre kommer att öka med 32 % under motsvarande period. Tabellen nedan visar ökningen av personer 65 år och äldre i Marstrands serviceortsområde. Ökningen fram till år 2020 är enligt prognosen mellan 45-75 % - vilket är avsevärt högre än genomsnittet för kommunen.

### Prognos för 65 år och äldre i Marstrands serviceortsområde

Ålder	2009	2015	2020	2025
Låg	665	918	969	1013
Hög	665	985	1080	1201
Max	665	1021	1136	1276



Tabell: Prognos äldre 65 år inom Marstrands serviceortsområde

#### Lokalrevision äldreomsorgen

Arbetet med lokalrevisionen visar på ett stort behov av en samordning av Vård och äldreomsorgens verksamhetsplanering med FM Service planering av lokalförsörjningen. Det finns också ett stort behov av en samordning med kommunens fysiska planering och planering av bostadsbyggnad.

#### Viktigt vad som byggs!

Krav och förväntningar på fysisk boendeutformning, kringsservice, vård och omsorg kommer att öka. Behovet av antalet platser för vård och omsorgsboende samt lokaler för hemtjänst och hemsjukvård är i hög grad beroende av antalet äldre över 80 år som flyttar in, samt om det är lägenheter eller villor som byggs/projekteras. Dessa kriterier är viktigare än om det är en låg eller max utbyggnad.

Anpassning för äldre avser framförallt möjligheterna att enkelt ta sig in och ut ur bostaden, att tillgängligheten är god i kök och badrum, detta att den enskildes vilja att bo kvar hemma möjliggörs. Av stor vikt är också att ingångsättande av trygghetsboenden (tillgång till gemensamhetslokal, personal, trygghetslarm, möjlighet till gemensamma måltider och personal del av dag) sker och att dessa inte enbart byggs som bostadsrätter eller kollektivt ägande utan också som hyreslägenheter.

Vid byggnation av seniorboenden som är bostäder på den fria bostadsmarknaden för friska äldre, finns det samordningsvinster om dessa byggs i närheten av kommunens vård och omsorgsboenden, då avstånd till bl.a. träffpunkter för äldre minskar. Dessa bostäder hanteras helt utanför kommunens åtaganden enligt socialtjänstlagen.

#### Arbetsgruppen har konstaterat:

- Antalet äldre i Marstrands serviceortsområde ökar betydligt snabbare än genomsnittet för kommunen och det är viktigt att följa tendenser till generationsväxlingar och flyttkedjor eftersom det påverkar såväl förskola-skola och äldreomsorg.
- Platserna för äldreboende inom kommunen som helhet fördelas efter behov och ansökan.
- Sörgårdens servicehus i Marstrand har ingen direkt funktion att ansvara för behovsprövat boende för äldre inom serviceortens geografiska område.
- Behovet av stödinsatser för möjligheter att bo kvar i egna bostaden kommer att öka - det är därför viktigt att i all planering av framtida bostadsområden uppmärksamma behoven av trygghetsboenden, seniorboenden, servicebostäder m.m.. Mer utförlig beskrivning om behovsriktningen utifrån Vård och omsorgsnämndens ansvarsområde finns i kommunens styrdokument för bostadsförsörjning.

## Arbetsliv och stöd - nuläge

Arbetsliv och Stöd är en sektor inom socialtjänstens verksamhetsområde. Huvudområdena är funktionshinderverksamheten, arbetslivscentrum och individ och familjeomsorg. Kopplingen till översiktsplaneringen är att kommunen har skyldighet att inrätta bostäder med särskild service för människor som av fysiska, psykiska eller andra skäl möter betydande svårigheter i sin livsföring. Sektorn har idag inga gruppboenden i Marstrand.

Trots den planerade befolkningsökningen i Marstrand bedöms att de resurser som Arbetsliv och Stöd behöver, i form av ytterligare boenden och verksamhetslokaler för daglig verksamhet m.m, skall vara centralt belägna i kommunen för att ha god tillgänglighet till kommunikationer för boende och anhöriga, kultur- och föreningsliv samt offentlig och kommersiell service. Den politiska inriktningen är att hemmaplanslösningar ska eftersträvas.

### *Om kommundelarnas betydelse:*

Kommundelarnas betydelse är mindre viktig för verksamheten. De biståndsbedömda behoven ska tillgodoses med platser inom kommunen. Centrala placeringar önskas enligt beskrivning ovan.

## Arbetsliv och Stöd i framtiden:

När kommunen växer så ökar behovet av funktionshinderverksamhetens insatser. Verksamheten har komplicerade planeringsförutsättningar, de behov som uppkommer ska få lagenligt stöd efter biståndsbedömning och beslut.

Andra faktorer som påverkar efterfrågan är:

- Ändrad lagstiftning.
- Målgruppernas fysiska och psykiska utveckling, att beakta är åldersstrukturen och de ökade behov som kommer med ökad ålder.

Verksamheten ser behov av en mer långsiktig analys för framtiden, så att en hållbar långsiktig strategi för sektorns lokalförsörjning kan skapas, som medger att verksamheten snabbt kan anpassas till olika uppkomna behov inom kommunen som helhet.

## Lokalrevision Arbetsliv och Stöd

Arbetet med lokalrevisionen visar på ett stort behov av en samordning av Arbetsliv och Stöds verksamhetsplanering med FM service planering av lokalförsörjningen.

- Utveckla verksamhetsplaneringen med prognoser/planeringsscenarier som beskriver verksamhetens framtida brukarvolymutveckling och lokalbehov.

### *Viktigt vad som byggs:*

Krav och förväntningar på fysisk boendeutformning, tillgänglighet inom och utanför bostaden, vård och omsorg samt kringsservice kommer att öka från dagens nivå. Allt för att underlätta ett möjligt eget liv i sin bostad när livsvillkoren kan förändras för individen och familjen.

### *Arbetsgruppen har konstaterat:*

- Funktionshinderverksamhetens platser för boende och daglig verksamhet fördelas efter behov och ansökan inom kommunen som helhet.
- Kommunens ökande befolkning ställer ökande krav på resurser inom Arbetsliv och Stöd.
- Flexibel användning av kommunens befintliga lokalresurser ska eftersträvas innan eventuella nya lokaltillskott planeras på ändamålsenliga platser inom kommunen.



### KULTUR OCH FRITID

En målsättning är att serviceort på lång sikt ska ha en befolkning på 3000 invånare för att ha underlag för ett grundutbud av service med bl a förskola/skola, livsmedelsbutik, attraktiva mötesplatser och rika möjligheter till kultur och fritid.

#### Kultur - nuläge och framtid

I Marstrand finns idag ett är ett närbibliotek för alla som besöker eller bor i Marstrand. Biblioteket profilerar sig som ett seglingsbibliotek med särskilt mycket böcker i ämnet. Biblioteket ger särskild service åt skolan men fungerar också som lokalt kulturcentrum för kommundelen, med evenemang och aktiviteter för allmänheten.

Serviceorterna kommer att genomgå en generationsväxling när nya bostäder byggs. Nya människor har önskemål och förväntningar på kulturutbud och kommunal service när de flyttar till orten. Biblioteken kan vara en del av en kulturinstitution/kulturcentrum dvs lokaler med kombination av olika verksamheter.

Idag finns ett väl etablerat samarbete med skolan men givetvis bör man se över möjliga samarbeten med andra verksamheter, som t ex Kulturskolan, föreningar, studieförbund mm med tanke på kulturcentrum. Vidare bör man även titta på behovet av en bokbuss som söker upp skolor, förskolor, äldreboenden och allmänheten – som ett komplement till biblioteket.

Om Marstrand växer, nås en viss gräns/tröskel i befolkningstillväxt vilket stärker bibliotekets funktion ytterligare. Dock osäkert hur Tjuvkil skall hanteras?

Kulturskolan inom serviceorterna anpassas efter efterfrågan och behov.

Scenario låg innebär troligen inte större behov av förändringar för området utmed väg 168.

Om området utmed väg 168 växer, enligt scenarie "hög" och "max" ökar befolkningen avsevärt och en bibliotekets funktion som kulturcentrum ökar. Utvecklingen för Tjuvkil kräver särskild utredning.

För kommunen som helhet förordas närbibliotek i bebyggelseorterna, helst i samband med skola och som en del av kulturcentrum.

#### Barn och ungas kultur

KULT är ett handlingsprogram som utgår från barn och ungdomars villkor i Kungälv och strategiska mål för Kungälv kommun. Det står i samklang med regionala och nationella mål för barn och ungdomskultur. En av målsättningarna i programmet är bl a. att alla barn och ungdomarna i Kungälv löpande skall ta del av olika former av kultur och också få vara med om några riktigt stora kulturupplevelser.

## Fritid - nuläge och framtid

Behovet av bra idrottsanläggningar – både inomhus och utomhus – är redan mycket stort och ökar i takt med befolkningen. Den kommunala översiktsplaneringen måste ta hänsyn till en ökande befolkning och i viss mån förändrat behov avseende framtidens idrottsanläggningar. Här måste vi också aktivt fundera kring lokaliseringen av framtida anläggningar med tanke på kommunens utveckling såväl i centrum som i våra kommundelar - strävan efter närhet och tillgänglighet måste bli vägledande.

### Verksamma idrottsföreningar

I nuläget är nedanstående idrottsföreningar verksamma i kommundelen Hälta, Tjuvkil och Marstrand

- Hälta IK
- Hälta Skytteförening
- Bollestad Golfklubb
- Gullbringa Golf & Country Club
- Lökeberg Golfklubb
- Tjuvkils Kappseglingssklubb
- Marstrands Segelsällskap
- Marstrands Tennisklubb
- Lokala båtforeningar som endast arbetar med hamn- och båtplatser i den geografiska närheten.

### Befintliga fritidsanläggningar

I nuläget finns följande fritidsanläggningar inom kommundelen Hälta, Tjuvkil och Marstrand

Idrottsanläggning i anslutning till Hälta IK:s klubbstuga (fotbollspan mm som drivs i föreningsregi av Hälta IK samt ridanläggning för föreningens ridsektion)

- Mindre gymnastiksal i Hälta skola och Marstrands skola (verksamhetslokaler för olika idrottsverksamheter i föreningsregi samt privatpersoner m fl)
- Lokal för korthållsskytte i Gategården (Gategården drivs av paraplyorganisationen Föreningen Gategården där ett flertal olika föreningar/verksamheter ingår)
- Golfanläggning (Bollestad 9-hålsbana, drivs i föreningsregi av Bollestad Golfklubb)
- Golfanläggning (Gullbringa 27-hålsbana, drivs i föreningsregi av Gullbringa Golf & CC)
- Golfanläggning (Lökeberg 9-hålsbana, nyttjanderättsavtal med Gullbringa Pay & Play 9-hålsbana)
- Strandverken på Marstrand (drivs i föreningsregi av Marstrands Segelsällskap)
- 

### Idrottens plats i Kungälv

Idrottens plats i Kungälv är ett strategidokument som belyser behoven för en långsiktig utbyggnad i takt med en växande kommun och ekonomiska förutsättningar. I dokumentet konstateras att möjligheterna till en rik fritid ofta är avgörande för en kommuns attraktionskraft, för företag, familjer och andra inflyttare. Kommunens övergripande syn på en framtida utveckling för idrotten som företeelse måste därför bli en naturlig del i samhällsplaneringen som i olika avseenden kommer att aktualiseras i vår kommun.

Utdrag från Idrottens plats i samhället

I samband med en kraftigare befolkningsutveckling enligt översiktsplanens utbyggnadsförslag kan konstateras ett antal sannolika utvecklingsområden.

- Utveckla tillgängligheten till flertalet befintliga naturreservat längs väg 168
- Närvidrottsplatser i anslutning till skolorna eller andra mötesplatser (uppmuntra till spontanidrott i olika former)
- Vi vet att ridverksamheten är flitigt förekommande i kommundelen. Verksamheten bedrivs i nuläget främst i privatregi och inte i organiserad föreningsregi men kommer sannolikt att expandera.

## LOKALREVISION SAMORDNING

### LOKALFÖRUTSÄTTNINGAR

Kungälv kommun har beslutat att genom FM-Service-utveckla en arbetsmodell för lokalresursplanering. Med lokalresursplanering avses en strukturerad process för att samordna planeringen av lokalförsörjning med kommunens strategiska planering inklusive den fysiska och ekonomiska planeringen.

#### Lokalresursplanering

Syftet är att lokalresursplaneringen ska bli en aktiv del av samhällsplaneringen så att lokalresurserna ska kunna stödja kärnverksamheten för vård, omsorg, utbildning, kultur, fritid och övriga kommunala verksamheter, så att de fungerar så bra som möjligt till lägsta kostnad över tiden för kommunen.

#### Lokalrevision

Lokalrevision innebär att FM Service och kärnverksamheten i nära samarbete samlar in och analyserar underlag för lokalresursplanen. Underlagen hämtas från kommunens styrdokument, fysiska planering, verksamhetsplanering, investeringsplanering, föregående års lokalresursplan samt underhålls- och förvaltningsplaner för fastigheterna. Samplanering mellan kärnverksamheterna och FM Service är själva kärnan i planeringsarbetet och innebär att olika behov och önskemål inom kommunen dokumenteras, samordnas, värderas och prioriteras och beslut fattas om t.ex. omflyttningar, ny- och ombyggnader, inhyrningar eller avvecklingar.

Med hjälp av det insamlade materialet analyseras lokalef-

ektiviteten, nya och förändrade lokalbehov, möjligheter att klara lokalbehovet med nuvarande lokaler, var det kommer att finnas över-/underskott på lokaler, osv. Utifrån analyserna görs en bedömning av vilka insatser som behövs för att förbättra lokaleffektiviteten och lösa de framtida lokalbehoven.

#### Lokalresursplan

Resultatet av planeringsarbetet dokumenteras i en lokalresursplan som även innehåller prognoser för viktiga områden. Exempel på innehåll i lokalresursplanen:

- Uppföljning av mål och riktvärden för lokalförsörjningen, lokalanvändningen och lokaleffektiviteten
- Basfakta om verksamheterna, lokalerna och lokalanvändningen
- Prognoser över verksamheternas utveckling och framtida lokalbehov
- Prognoser över framtida över-/underskott på lokaler.
- Planerade och beslutade förändringar i lokalbeståndet
- Planerade och beslutade lokalutredningar och lokalprojekt
- Planerade och beslutade förändringar i lokalanvändningen
- Investeringsbelopp och prognoser över kostnadsutvecklingen för lokaler

Lokalresursplaner har hittills genomförts för Skolan,

Vård- och Äldreomsorgen samt Arbetsliv och Stöd. Just nu revideras dessa planer tillsammans med FM Service utifrån uppgifter och kostnader 2009 samt med utblick från 2010 och framåt.

### *Behov av samordning*

Genomgående pekar samtliga lokalresursplaner på behovet av en samordning av kommunens strategiska planering så att lokalresurserna på ett optimalt sätt kan underlätta kärnverksamhetens bedrivande. Lokalresurserna behöver även kunna utnyttjas mera, genom att bli mer flexibla för olika verksamheters behov. Detta kräver även att kärnverksamheterna presenterar sin tänkta verksamhetsutveckling så att kommundemensamma beslut om inriktning och omfattning kan tas.

I detta ljus spelar översiktplaneringen en viktig roll för att få fram olika scenarier för den framtid, som vi skapar grunden för redan idag med de delbeslut varje kommunal verksamhet tar här och nu.

## SLUTSATSER UTBLICK

### SLUTSATSER

Marstrand är en av kommunens fyra serviceorter och ingår i stråket utmed väg 168. Föreslagen utbyggnad av nya bostäder är lokaliserad i attraktiva kustområden (Marstrand, Koön, Instön och Tjuvkil) och möjligheten att utveckla stråket utmed väg 168 är god.

Att samordna funktioner och service inom stråket innebär dock ett nytt sätt att tänka och organisera olika verksamheter. Detta PM innehåller inga konkreta slutsatser annat än vikten av att i god tid analysera och planera för Tjuvkils roll som växande ort med ökat behov av lokal service.

Översiktsplanen föreslår att stråket på lång sikt kan växa med förhållandevis höga bostadsvolymer. Underlagsrapporten för bostäder och verksamheter redovisar i perspektivet fram till år 2020 möjligheten att bygga 450-1150 lgh utmed stråket. Bostadsvolymer ökar kraven på såväl en utvecklad som samordnad service utmed stråket. Kungälv kommun har därmed goda skäl till att se över och planera för ortens framtida och möjliga utveckling av det samlade servicebehovet i översiktsplanprocessen.

Enligt de studerade alternativen kan folkmängden öka med mellan 20-200 personer per år under perioden fram till år 2025. För att denna årliga befolkningsökning skall tillkomma krävs förutom bostäder även en konkurrenskraftig service som attraherar nya invånare och byggherrar. Att planera för en god service och effektiv resursanvändning kräver en samordnad översikt och flexibla utbyggnadsmöjligheter som prioriterar kollektivtrafikens konkurrenskraft och turtäthet.

### Scenario "låg" - utbyggnad till år 2025

Om hälften av all "möjlig" bostadsutbyggnad genomförs (470 lgh) med en genomsnittlig exploateringsnivå kommer serviceområdet utmed väg 168 att växa med minst 20 personer per år.

Befolkningsökning	+ 9 %	
Förskola	+ 6 avd	1200 m2
Skola F-6	+ 2 klasser	-
Skola F-9	+ 3 klasser	-
Social omsorg	Flexibla lokaler viktigt - planering ej områdesspecifik	
Idrott/kultur	Utveckla tillgängligheten till befintliga naturreservat och mötesplatser för idrott och kultur.	

- En ny förskola á 6 avdelningar behövs till år 2025. Utbyggnadsmöjligheter bedöms inte som något problem.
- Vid bibehållen skolorganisation (F-6) behöver det inte tillskapas några nya utrymmen. Befintliga skolor är tillräckliga.
- Investeringskostnaderna för förskola och bibehållen F-6 skola kan uppskattas till ca 24 miljoner kr (ej inräknat drift etc.)
- Vid förändrad skolorganisation till sammanhållen F-9 skola finns i nuläget inte underlag för resurseffektiv organisation. En F-9 organisation kräver samverkan med



Kärna.

- Inom scenarie "låg" är det främst behovet av förskola som behöver åtgärdas. Orterna Marstrand, Tjuvkil samt Håлта har olika roller och funktion men behovet av god kollektivtrafik samt pendelparkeringar är gemensamt för hela stråket.

- Scenarie låg medför inga direkta tröskelinvesteringar.

- En översyn av flexibel lokalanvändning för den sociala omsorgen är viktig oavsett scenarie, och särskilt bostäder för gruppen äldre 80 +, vilka ökar kraftigt.

### Scenario "hög" - utbyggnad till år 2025

Om *all* "möjlig" bostadsutbyggnad genomförs (940lgh) med en genomsnittlig exploateringsnivå kommer serviceområdet utmed väg 168 att växa med minst 160 personer per år.

Befolkningsökning	+ 70 %	
Förskola	+ 16 avd	2400 m2
Skola F-6	+ 14 klasser	Ny skola
Skola F-9	+ 17 klasser	Ny skola
Social omsorg	Flexibla lokaler viktigt - planering ej områdesspecifik	
Idrott/kultur	Utveckla tillgängligheten till befintliga naturreservat och mötesplatser för idrott och kultur. Behov av fler näridrottsplatser i anslutning till skolor.	

### Scenario "max" - utbyggnad till år 2025

Om *all* "möjlig" bostadsutbyggnad genomförs (1170 lgh) med en *mycket hög* exploateringsnivå kommer serviceområdet utmed väg 168 att växa med minst 215 personer per år.

Befolkningsökning	+ 93 %	
Förskola	+ 20 avd	4000 m2
Skola F-6	+ 17 klasser	Ny skola
Skola F-9	+ 22 klasser	Ny skola
Social omsorg	Flexibla lokaler viktigt - planering ej områdesspecifik	
Idrott/kultur	Utveckla tillgängligheten till befintliga naturreservat och mötesplatser för idrott och kultur. Behov av fler näridrottsplatser i anslutning till skolor.	

Scenarie ”hög” och ”max” innebär stora konsekvenser för förskolan och skolan.

- Nya förskolor á 16 -20 avdelningar behövs till år 2025. Utbyggnadsmöjligheter bedöms inte som något problem men bör planeras för i god tid.
- Investeringskostnaderna för förskola kan uppskattas till ca 64-80 miljoner kr (ej inräknat drift etc.)
- Utifrån elevprognoserna för alternativ ”hög” och ”max” konstaterar arbetsgruppen att den långsiktiga planeringsberedskapen för en fortsatt F-6 skola i Marstrand och Hålda bör ses över i grunden. En elevökning på 130-170 % (14-17 tillkommande klasser) indikerar ett behov av att tänka nytt och utanför traditionella indelnings- och upptagningsområden. Det innebär bland annat att kommunen aktivt bör utnyttja möjligheten att utreda Tjuvkils framtida roll liksom samordningen med Kärna etc.

Viktiga frågor är hur befintliga skolor på bästa sätt kan utnyttjas och om ny skola skall byggas - vilket läge är i så fall mest strategiskt?

Den höga utvecklingstakten kan dessutom påskynda generationsväxlingar. Att samordna funktioner och service inom stråket innebär ett nytt sätt att tänka och organisera olika verksamheter.

Detta PM innehåller inga konkreta slutsatser annat än vikten av att i god tid analysera och planera för Tjuvkils roll som växande ort med ökat behov av lokal service.

Utifrån scenarie ”hög” och ”max” bör kommunen aktivt utnyttja möjligheten att utreda Tjuvkils framtida roll för skolan liksom samordningen med Kärna etc. Viktiga frågor är hur befintliga skolor på bästa sätt kan utnyttjas och om ny skola skall byggas - vilket läge är i så fall mest strategiskt?

Orterna Marstrand, Tjuvkil samt Hålda har olika roller och funktion men behovet av god kollektivtrafik samt pendelparkeringar är gemensamt för hela stråket.

Den höga utbyggnadstakten innebär en omfattande förändring för orterna utmed stråket och behovet av idrott, kultur och fritidslokaler ökar, och kräver resurser (ekonomi och planering) samt att stråket prioriteras på bekostnad av andra utvecklingsområden i kommunen.

## UTBLICK

Slutsatserna i PM 168 ger indikationer på möjliga utvecklingsscenarier för stråket ”168” inom perioden 2010-2025 och möjlig utblick därefter. Befolkningsprognoserna för noll respektive max alternativet är i nuläget inte särskilt troliga och huruvida den höga volymen i alternativ ”hög” (+ 70 % befolkning) skall tillkomma är också en kommunal prioriteringsfråga. Arbetsgruppen bedömer att planeringsberedskapen i nuläget bör inriktas mot en utveckling som följer alternativ låg och som har en utblick mot scenarie ”hög”. Alternativerna innebär en befolkningstillväxt på mellan 300-2500 personer fram till år 2025, dvs mellan ca 9 % - 70%. Skillnaderna mellan alternativ är höga och det innebär att det händer stora effekter om volymen fördubblas från 450 till 950 bostäder.

### *Hinder och möjligheter*

Punkterna nedan utgör exempel på områden som på olika sätt påverkar de analyser som gjorts i PM 168.

- Lagstiftning
- Fristående skolor och föräldrarnas val.
- Kommunen som helhet
- Sektorssamverkan i flexibla lokaler
- Tid för detaljplaner - resurskapacitet
- Marknadens vilja att bygga bostäder utmed 168
- Framtida förbindelse Kornhall
- Utbyggnadsvolymer i Kärna

Det finns samordningsvinster mot angränsande områden som bör uppmärksammas mera i senare sammanställningar då dessa PM om serviceorternas utvecklingsmöjligheterna betraktas i sin helhet - med blick för hela kommunens utveckling.

## BOSTADSUTBYGGNAD

### Planerade och möjliga bostäder enligt ÖP

#### *Marstrand och Instön*

Marstrand är en av kommunens serviceorter med ca 1 438 invånare (2008). På Instön bor drygt 100 personer.

Instön anges som A-område i "VA- i kustzon" vilket innebär att tillgången och kvaliteten på vatten inte är tillfredsställande samt att avloppslösningarna inte är långsiktigt hållbara, när området omvandlas och alltfler blir permanentboende. Bebyggelsen är en blandning av fritidshus och permanentbebyggelse. Instön har även en viktig funktion för det rörliga friluftslivet för boende i närområdet, men skulle även kunna ha det ur ett kommunalt eller regionalt perspektiv med sin närhet till Marstrand om det kan öppnas upp och bli mer allmänt. I dagsläget saknas parkeringsplatser för besökande till ön.

Kungälv's kommun äger delvis mark som föreslås för ny bebyggelse. Inom Marstrand finns många intressen som skall förenas men även en del som står i direkt konflikt med varandra. Idealbild Marstrand, antagen april 2008 har inarbetats i översiktplanen.

#### *Tjuvkil*

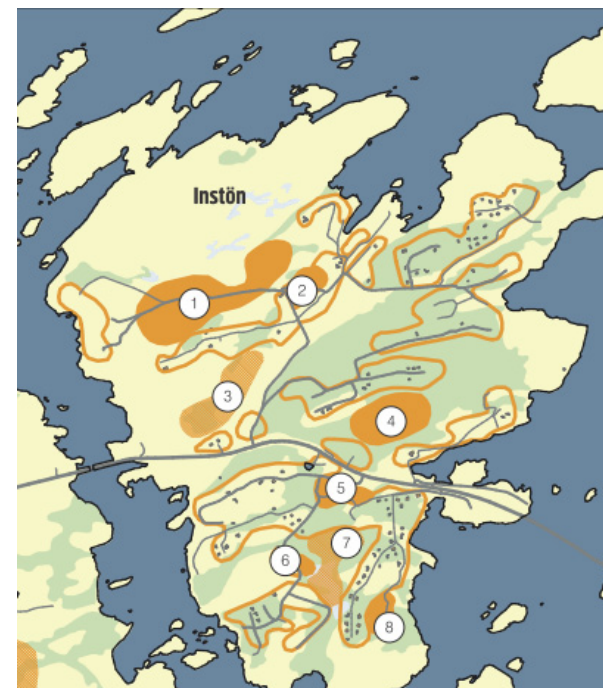
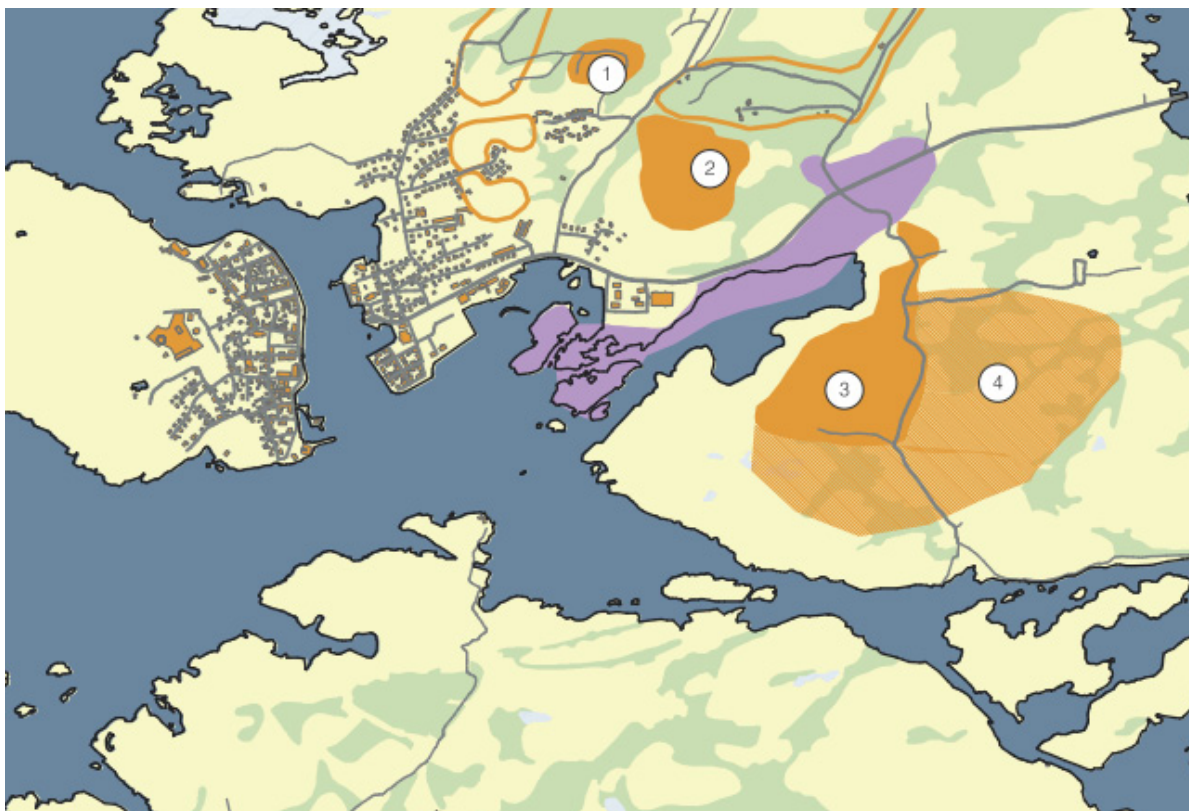
Tjuvkil har ca 675 invånare (2008). Befolkningen har vuxit i alla åldersgrupper under de senaste 20 åren, den totala ökningen är 256 personer.

Tjuvkil anges som A-område i "VA i kustzon" vilket innebär att tillgången och kvaliteten på vatten inte är tillfredsställande samt att avloppslösningarna inte är långsiktigt hållbara, när området omvandlas och alltfler blir permanentboende.. Bebyggelsen är numera en blandning av fritidshus och permanentvillor. I huvudsak kan befintlig bebyggelse och kompletteringar medges större byggrätter i nya detaljplaner.

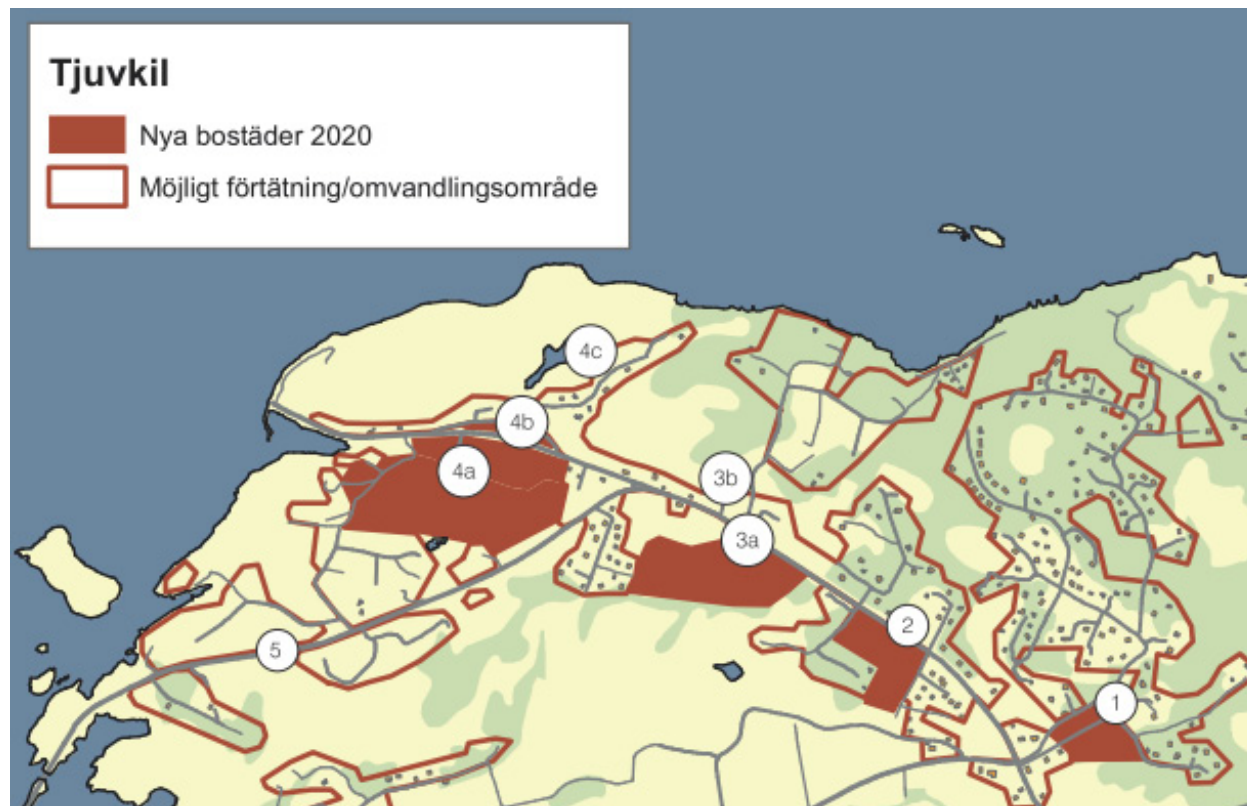
Tjuvkil har en viktig funktion för det rörliga friluftslivet för boende i närområdet och hela kommunen. Det allmänna intresset är stort i kusten och parkeringsmöjligheter skall möjliggöras inom området. Det privatiserade vägnätet behöver åtgärdas och skapa bättre tillgänglighet.

## UTBYGGNADSKARTOR

Översiktsplanen föreslår följande områden som möjliga påbörja fram till år 2020:



Karta: Utbyggnadsförslag samrådsförslag översiktsplan 2010



Karta: Utbyggnadsförslag samrådsförslag översiktsplan 2010



## OM BEFOLKNINGSPROGNOSE OLIKA ÅLDERSGRUPPER

### OM BEFOLKNINGSPROGNOSE

Samma framskrivningssätt som i den traditionella årliga befolkningsprognosen tillämpas. Dock görs inte någon avstämning av delområdesprognoserna mot en kommunprognos utan förändringarna varje år styrs enbart av framskrivningsparametrarna och bostadstillskotten.

Samma framskrivningsparametrar används som i 2010 års befolkningsprognos, d v s utjämnade snittvärden för perioden 2007-2009 i Kungälv kommun för fruktsamhetstal, dödsrisker, utflyttningsrisker och inflyttningsandelar. Fruktsamhetstalen justeras med det omräkningstal som använts för respektive område i 2010 års befolkningsprognos. De parametervärden som styr inflyttningsvolymen är också desamma som i 2010 års befolkningsprognos. För beräkning av bosättningen i bostadstillskotten används således boendetäthetstalen 2,2 personer i små bostäder, tre rum och kök eller mindre, samt 3,5 personer i stora bostäder, fyra rum och kök eller större. För beräkning av återinflyttningen efter utflyttare används omsättningsfaktorn 0,75.

Befolkningen 2009-12-31 är startfolkmängd för framskrivningen. I den mån delområdena har annan geografisk avgränsning än delområdena i 2010 års befolkningsprognos summerar kommunen ihop de nya startfolkmängderna från sitt BEFPAK-material. För delområden som är samma som i 2010 års befolkningsprognos finns startfolkmängderna redan.

#### Framskrivningsperiod

Framskrivningsperioden omfattar de sexton åren 2010-2025.

### Antaganden för utbyggnadsalternativen

För varje område ska fyra alternativ beräknas: noll, låg, hög och max. Nollalternativet innebär att inga bostadstillskott tillkommer alls. Bostadstillskotten i de övriga tre alternativen grundas på olika exploateringsnivåer. Dessa specificeras till antal små respektive stora lägenheter i området varje år. Fördelningen 30% små lägenheter och 70% stora lägenheter kommer att gälla för vissa serviceortsområden, men andra relationer kan också bli aktuella.

#### Alternativ noll.

Bostadstillskott 2010-2025 = 0. Per år = 0. Fördelning på flerbostadshus 30% = 0 lgh/år och småhus 70% = 0 lgh/år. Nybosättare/år = (0 x 2,2) + (0 x 3,5) = 0 personer.

#### Alternativ låg.

Bostadstillskott 2010-2025 = 470. Per år = 29. Fördelning på flerbostadshus 30% = 9 lgh/år och småhus 70% = 20 lgh/år. Nybosättare/år = (9 x 2,2) + (20 x 3,5) = 90 personer.

#### Alternativ hög.

Bostadstillskott 2010-2025 = 940. Per år = 59. Fördelning på flerbostadshus 30% = 18 lgh/år och småhus 70% = 41 lgh/år. Nybosättare/år = (18 x 2,2) + (41 x 3,5) = 183 personer.

#### Alternativ max.

Bostadstillskott 2010-2025 = 1 168. Per år = 73. Fördelning på flerbostadshus 30% = 22 lgh/år och småhus 70% = 51 lgh/år. Nybosättare/år = (22 x 2,2) + (51 x 3,5) = 227 personer.

0-åringar				
	2009	2015	2020	2025
0-alt	30	30	26	22
Låg	30	38	41	43
Hög	30	62	76	82
Max	30	68	86	96
1-5 åringar				
	2009	2015	2020	2025
0-alt	222	169	145	123
Låg	222	204	217	228
Hög	222	308	405	450
Max	222	339	455	524
6-12 åringar				
	2009	2015	2020	2025
0-alt	250	279	247	214
Låg	250	304	299	307
Hög	250	348	449	594
Max	250	361	504	682
6-15 åringar				
	2009	2015	2020	2025
0-alt	355	375	361	320
Låg	355	416	431	436
Hög	355	477	604	787
Max	355	490	666	905

1-3 år				
	2009	2015	2020	2025
0-alt	129	97	83	71
Låg	129	123	130	136
Hög	129	191	241	266
Max	129	210	272	312
4-5 år				
	2009	2015	2020	2025
0-alt	93	72	62	52
Låg	93	81	87	92
Hög	93	117	164	184
Max	93	129	183	212
6-8 åringar				
	2009	2015	2020	2025
0-alt	116	120	102	85
Låg	116	132	128	134
Hög	116	158	221	272
Max	116	167	253	312
9-12 åringar				
	2009	2015	2020	2025
0-alt	134	159	145	129
Låg	134	172	171	173
Hög	134	190	228	322
Max	134	194	251	370

13-15 åringar				
	2009	2015	2020	2025
0-alt	105	96	114	106
Låg	105	112	132	129
Hög	105	129	155	193
Max	105	129	162	223
16-18 åringar				
	2009	2015	2020	2025
0-alt	150	100	93	95
Låg	150	117	124	134
Hög	150	133	148	174
Max	150	136	157	194
Alla				
	2009	2015	2020	2025
0-alt	3519	3248	2962	2705
Låg	3519	3683	3765	3836
Hög	3519	4461	5209	5967
Max	3519	4726	5741	6788